

Notat

1. Referat fra Strategiworkshop for sommeren i Dugnad

25. maj 2010

Deltagere:

Rune Roepstorff Nissen: Beboer
Ane Wenzel Nyrop: Nærbetjent for Dugnad
Poul Henning Jørgensen: DGI-byen
Povl Skov; Beboer
Bo Møller Nielsen: Opsøgende arbejde
Lone Hviid Rasmussen: Sundhedsrum
Carsten Andersen: PH Caféen
Birger: Hovedbanegården
Gerner Pedersen: Kbhs ejendomme
Ole Kristensen: Dugnad
Gitte Transbøl: Rysensteen Gymnasium
Jens Ingvall: Beboer
Michael Lodberg: Dugnad
Jakob Nørlem: Attractor
Jørgen Anker: Rambøll
Gro Munk Nielsen: Rambøll

Dato 2010-05-25

Rambøll
Nørregade 7A
DK-1165 København K

T +45 3397 8200
F +45 3397 8233
www.ramboll-management.dk

Michael indledte Workshoppen med en kort velkomst og visning af musikvideoen 'Mit smukke fixerum', og gav derefter ordet til Jakob.

Jacob forklarede rammerne for dagen, og indledte med en runde, hvor deltagerne hver især skulle præsentere sig, fortælle om hvilke udfordringer der er fra deres perspektiv, og hvilke gode intentioner man synes, der er i Dugnad-initiativerne til stofbrugerne på Vesterbro.

Præsentationsrunde:

Carsten Andersen, Leder af PH-cafeen, nabo til Dugnad.

Udfordringer: I cafeen har der været indbrud, vold, trusler – voldsomme problemer. Nu har Københavns ejendomme etableret en fysisk adskillelse, som har gjort at denne type af problemer ikke længere opleves i samme grad. Der er dog fortsat problemer af renholdmæssig karakter.

Gode intentioner: Det er positivt, at der er vilje til at finde løsninger. Københavns Kommune har reageret med løsninger – det var godt nok ikke dem, lokalsamfundet efterspurgte, men der er dog kommet noget på bordet. Så politisk er der gode intentioner. Ift. processen omkring lokale løsninger er det Carstens indtryk, at interessenterne har valgt at gå efter en løsning uden helt at have gjort sig klart hvad det indebar: Forslaget om at flytte Dugnad til Halmtorvet 17 var desværre ikke researchet godt nok, idet det viste sig at være for dyrt etc, så kommunen ikke imødegik forslaget. Carsten har støttet op omkring Dugnad ift. at få løst problemerne, og der er stadig opbakning til Dugnad.

Bo Nilsen, Chef for center for opsøgende arbejde, Københavns Kommune

Udfordringer: Det er en udfordring at man har etableret Dugnad og Sundhedsrum, uden at have fået 'hele pakken'. Det er to rigtigt gode initiativer, der yder gode tilbud for mange mennesker. Men man har ikke gjort pakken fuldendt, nemlig sørget for at belastningen i lokalområdet mindskes. Derfor skal der pres på landspolitikere for at få et stofindtagelsesrum. Det er der vilje til i kommunen. Pointerer, at i stedet for at skyde for meget på hinanden, skal skytsene i stedet rettes i samme retning, og der skal arbejdes efter samme strategi: Etablering af stofindtagelsesrum. De to tilbud kan sagtens være del af kommende stofindtagelsesrum – men der skal handles på belastning af området. Pointerer, at interessenterne er nødt til at handle her og nu, over sommeren, og at det er væsentligt at bruge ressourcerne samlet og koordineret.

Lone Hviid Rasmussen, Sundhedsrum

I Sundhedsrum er opleves der ikke voldsom stemning, men at der er folk med reelle behov, som kan hjælpes. Pointerer, at interessenterne sammen må gøre det, der ligger inde for de politiske rammer - men mener også, at der mangler et stofindtagelsesrum. Udfordringer: Naboer bliver generet af indbrud og af ting, der bliver ødelagt – og farlige efterladenskaber. Vigtigt at forbedre vilkår inden sommeren – der mangler løsninger til den korte bane, de næste 3 måneder frem.

Gerner Pedersen, Kbh.s Ejendomme

Pointerer at det er vigtigt, at alle lejere i Købbyen skal opleve gode forhold. Udfordringer: Der mangler økonomi – og koordination. Vigtigt at interessenterne sammen aftaler, hvad der skal satses på, indenfor de rammer, der er.

Ane Wenzel Nyrop: Nærbetjent for Dugnad

En positiv ting er, at de fleste politifolk oplever det som en befrielse i deres arbejde, at de, når de skal flytte stofbrugere, kan henvise dem til Dugnad eller Sundhedsrum. Udfordringer: Udgangspunktet for cafeen skal fastholdes. Problemet er, at politiet kan blive pålagt at reagere, og dermed skride ind i handlinger, som ikke er positivt for brugerne, men som forventes af politiet. Politiet kan dermed blive nødt til at gå ind og lukke stedet, og andet, der ikke stemmer overens med ideologien og caféens tilgang til brugerne. Politiet vil helst støtte op, men der kan komme politisk pres der gør, at de bliver nødt til at arbejde imod ideologien med lukninger eller forbudszoner. Pointerer, at det er vigtigt at interessenterne står som samlet enhed. Dermed er det også vigtigt med forståelse for hinandens fagsituation, og for hvad der er mest formålstjenligt.

Birger, inspektør hovedbanegården

Hovedbanen har traditionelt været plaget mange år af gener fra stofbrugere, men det har hjulpet meget siden Dugnad har åbnet. Klientellet er formindsket på Hovedbanen, og der er et fornuftigt forhold til dem. Mange stofbrugere får bøder for at tage S-toget uden billet. Der er nu stillet forslag om, at hvis man opfylder visse kriterier, kan man få et transportkort til en symbolsk beløb – for at brugerne ikke oparbejder mere gæld, og personalet slipper for at være på nakken af dem. Pointerer at Halmtorvet 17 ville være en god løsning, også i forhold til at lette presset på Dugnad.

Michael Lodberg, Dugnad

Dugnads formål er at få et fixerum – på den lange bane. Også derfor skal Dugnad på den korte bane håndtere sommeren rigtigt godt, for ellers det kan ødelægge mulighederne på den lange bane. Hvis der skabes bedre forhold for stofbrugere, skabes der bedre forhold for hele Vesterbro. Dugnad og interessenterne skal være ansvarlige for stofbrugere og for Vesterbro. Derfor er det vigtigt at interessenterne kan blive enige om løsninger over sommeren, som skaber et rimeligt Vesterbro.

Poul Henning Jørgensen, DGI-byen:

Problematikken omkring stofbrugere fylder meget ift. kunder, og det truer forretningen. Udfordringerne er også af sikkerhedsmæssig karakter: ift. hvordan gæster oplever det, når de møder misbrugere, håndtering af kanyleaffald specielt ift. de børn, der færdes i og omkring DGI-byen. Pointerer, at strategien i området er faldet lidt sammen, der er brug for at finde fælles retning, og følge den i fællesskab. Halmtorvet 17 ses stadig som en god løsning.

Jørgen Anker, Rambøll:

En del af evalueringen af Dugnad og Sundhedsrum er at se på hvordan initiativerne påvirker lokalsamfundet. Der er blandt andet gennemført en survey, som bliver gentaget i 2011, og lavet interviews med interessenter. Det er tydeligt at se de udfordringer som er, ift. affald, larm mv., og utryghed for især børnefamilier. Samtidigt kigger evalueringen på de tiltag der er i Sundhedsrum og Dugnad. Disse perspektiver følger evalueringen med i og vil vurdere om lykkes. Udfordring: hvordan sikres tilbud, der kan forbedre situationen for stofbrugere, og samtidigt være en løsning, som også er god for naboerne.

Gitte Transbøl: Rysensteen Gymnasium

Pointerer, at Dugnad og Sundhedsrum er rigtigt gode tiltag, det er rigtigt fint for stofbrugere. For gymnasiet har den stigende koncentration af stofbrugere dog betydet stigning af forarmelse, vold, trusler, berigelsesforbrydelser, tiltrækning af rå udnyttelse af folk – nemlig dem, der sælger til misbrugere. Det foregår lige udenfor gymnasiets vinduer. Gymnasiet går ind for fixerum, men ved ikke om det i sig selv vil løse problemerne. Det vil stadig skabe en koncentration af stofbrugere, der skal skaffe midler til at købe stof, ligesom salget af stof vil fortsætte. Dette vil skabe yderligere koncentration af folk, der ikke har gode intentioner for nærområdet.

Udfordring, at der fra politikernes side ikke er lydhørhed, der er ikke forståelse overfor problematikken. Kommunens løsning er ikke god nok. Men interessenterne har ikke været dygtige nok over for politikerne. Pointeret, at dialog er vejen frem, og den eneste måde interessenterne kan komme videre på er forståelse for hinanden, og at der tales med klar

tunge.

Ole Kristensen, Dugnad

Ole vil primært observere på mødet – og på den måde få fyldt nogle af de blinde punkter ud, som ikke kan ses midt i orkanens øje.

Poul Skov, Beboer og talsmand for Foreningen for narkoløsninger.

Hvis man vil gøre noget for beboerne skal man gøre noget for stofbrugere. Vigtig med fælles fodslag og fælles politisk pres, i første omgang lokalt og siden nationalt. Først skal der skabes løsninger ift. sommeren, dernæst Halmtorvet 17 og endeligt for et fixerum. Pointerer, at der opleves, at der er fælles forslag, men at interessenterne stadig har behov for en bedre strategi sammen for at kunne levere politisk pres.

Jens Nielsen, Beboer, med i følgegruppe for Sundhedsrum.

Mange skrev under i protest mod placering af Sundhedsrum og Dugnad, men der var ikke flertal politisk for at placere dem andetsteds. Derfor blev placering som den er nu. Man var bekymrede for placeringen blandt mange børn og unge. Det er oplevelsen, at mange af de problemer, som ellers forsvandt med byfornyelsen, er kommet igen. Der er færre stofbrugere på Maria Kirkeplads og Hovedbanegården, men der er mange i gaderne omkring Sundhedsrum og Dugnad. Problemet er ikke det, der foregår i Sundhedsrum og Dugnad, men det, der foregår ude rundt omkring. Nu er gården foran caféen blevet opdelt – beboerne har henstillet til, at der stadig er passage fra Halmtorvet, for som det er nu, kommer der flere ad Kvægtorvsgade. Der er også nogle stofbrugere, der tager ophold der, og der skændes og handles der. Det er et symptom på, at nogen får løst deres problemer, og så bliver de større for andre. Beboerne vil gerne lægge op til, at man viser et ansvar fra Sundhedsrum og Dugnads side ift. omgivelserne ved at prøve at adfærdsregulere. At man tager det pædagogisk op med brugerne, at de skal lade være med lave indbrud i biler, lade være med at fixe i området, lade være med at genere andre i området, osv. Beboerne ønsker også mere tilsyn på pladsen – at der patruljeres med jakker/uniform, og at man er mere ude omkring i nærmiljøet. Desuden nævnes det, at samarbejdet med politiet ikke fungerer for beboerne, for politiet kommer ikke når man tilkalder dem vedr. narkohandel. Station city siger det ikke er deres område, og 112 henviser til Station city. Den nye distriktsbetjentordning ser beboerne ikke – der mangler synlige betjente i området. Det pointeres, at løsninger også skal findes landspolitisk.

Rune, repræsentant for gadelaug for hotellerne og beboere i Helgolandsgadekvarteret

I Helgolandsgade er man rasende, trætte, udslidte af den kaotiske situation i gaden. Pis, lort, sprøjter, rygeaffald, gamle soveposer, flasker, hærværk på biler, indbrud, åbenlyst stofindtag. Det er usselt og uværdigt. Folk er slidt op, de har på det nærmeste lyst til selvtægt. Det drejer sig om at det er svært at komme igennem overfor politi og politikere. Gadelaug vil gerne se løsninger, og vil gerne støtte op om initiativer, såsom gadefester osv. Støtter også den langsigtede løsning med fixerum. Det kan også være en løsning at man åbner Vesterbro som bydel – det er en meget lukket bydel, som bliver skåret af banelegemet og hovedbanegården. Gode intentioner: Der er så mange der er fortvivlede og frustrerede, så håbet er, at interessenterne kan finde nogle løsninger og komme videre.

Efter præsentationsrunden pointerede Jakob, at diskussionen resten af dagen kommer til at koncentrere sig om løsninger på den korte bane – nemlig sommeren 2010. Hvilke tiltag kan Dugnad sætte i værks, og hvilke Vesterbro-løsninger vil kunne lette ift. de forskellige interessenters oplevede udfordringer. Hvad kan der gøres fælles?

Dernæst diskuterede interessenterne to og to hvilke tegn der ifølge dem ville være på en god sommer.

Opsummerende ville følgende være karakteristisk for en god sommer på Vesterbro:

- Mindre affald (sprøjter, afføring, andet affald)
- Færre indbrud
- Mindre vold
- Færre forarmede billeder på nethinden
- Færre urinlugt-dage
- Færre der fixer i det offentlige rum
- Gladere brugere
- Færre pushere
- Mindre salg
- Færre grupper, der skændes
- Færre trusler
- Mindre voldsomme episoder på alle tider af døgnet
- Færre aggressive stofbrugere
- Højere tilfredshed blandt beboere/omgivelser
- Tryggere medarbejdere
- Færre klagesager
- Færre opkald til 112
- At brugerne agerer mere ansvarligt ift. omgivelserne.
- At der opstår konsensus om, at handel ikke sker i caféen: "det skal være det værste sted at handle, og et godt sted at gå hen, når man har handlet".
- Flow i café Dugnad- at brugerne ikke fastholdes på stedet (ikke begynder at sætte telte op og lign.)
- At brugerne er med til at rydde op
- At holdninger vendes internt i hhv. DSB og Politiet - så stofbrugernes behandles mere venlige, selvom det er hårdt og bestemt.
- At interessenterne oplever at de løbende arbejder med strategi for at påvirke den politiske proces

Jakob sagde opsummerende, at mange at tingene handler om færre og mindre – fordi vi fokuserer på at reducere nogle ting. Hvordan ser en god sommer ud fra stofbrugernes synsvinkel – hvis det har været en god sommer både for Vesterbro og for stofbrugere?

Dette blev diskuteret i plenum, og følgende punkter opsummerer, hvordan deltagerne forestiller sig, at en god sommer på Vesterbro ser ud fra brugernes synspunkt:

- At der er nogen, der efterspørger deres viden ift. at finde løsninger for området
- At få lov at være en del af løsningen
- At der er områder, hvor de ved, at de kan være i fred og ro
- At der er et alternativ til gaden
- At opleve mere værdighed
- At have et andet sted at gå hen, hvis man fx oplever konflikter
- At opleve ikke at være udstedt af det offentlige rum.
- At man har haft adgang til Sundhedsrum når man har haft brug for det
- At man har taget del i driften af caféen, og derigennem synes at stedet har været et bedre sted at være.
- At man kan få god sund mad, husly, toiletter, et sted at være,
- At man bliver behandlet med respekt og værdighed af personalet
- Bedre dækning mellem Sundhedsrum og café.
- At man har et sted, hvor man uofficielt kan fixe.

Næste del af workshoppens handlede om løsningsforslag, men inden da informerede Ane om politiets aktuelle situation:

Ane opererer pt. som betjent i Dugnad og PH-caféen. Hun frekventerer området dagligt eller hver 2-3 dag. Der er også en anden betjent i området. Desuden er der startet et samarbejde med lokalpolitiet i Indre By, som også vil frekventere området. De arbejder med at stresser stofbrugere – påføre dem bøder, og sende dem væk. Herudover arbejdes også sammen med en specialpatrolje, som kommer ned fra tid til anden, hvis der er pushere. Politiet er ikke interesserede i den lille mand på gaden og hans handel, men går i stedet efter de store fisk. Så man skal ikke forvente at politiet tager sig af småhandel. En anden præmis er, at Politiet skal nedbringe deres antal af timer i afspadsring, og der er ikke penge til udbetaling af overarbejde. Det betyder færre timer på gaden henover sommeren. Politiet er ved at finde en model for det nu. Det er dog vigtigt at pointere, at politiet er meget positivt indstillet overfor Dugnad og Sundhedsrum, og ser sig selv som en del af løsningerne.

Efter indlægget fra Politiet, opfordrede Jakob til at diskutere realistiske løsninger henover sommeren (fx er et fixerum ønskværdigt, men ikke realistisk på den korte bane). Hvad kan interessenterne selv gøre – også ud fra en realistisk forventning om, hvad der kan stilles af ressourcer. Deltagerne diskuterede løsningsforslag i fire grupper, som de derefter præsenterede for hinanden.

Løsningsforslagene er opsummeret i følgende punkter:

- Aftale om frie zoner – at der laves områder, hvor stofbrugere har frit lejde. Det vil gøre det lettere at etablere renhold og opsyn. Måske skal der opereres med flere zoner, for at imødekomme spredningseffekt. En sådan 'opholdszone' kunne evt. være på pladsen foran Dugnad
- De fem opsøgende medarbejdere skal i dialog med følgegruppen, så deres ressourcer udnyttes bedst muligt.
- Weekendrenhold er vigtigt – også så renholdet gennem ugen ikke er spildt.
- Koordineret indsat mellem Sundhedsrum, Dugnad og Politi. Politiet har nogle ressourcer – det er vigtigt at Sundhedsrum og Dugnad fortæller politiet, hvordan de placerer deres timer mest hensigtsmæssigt.
- Vigtigt at adskille handel og indtag, for at skabe større grad af tryghed
- Via opslag, presse mv. skal der tydeligt markeres hvad holdningen til stofindtag i offentligt rum er, så alle ved, hvad de kan forholde sig til – og der skal være klarhed omkring konsekvenser (såsom anmeldelse).
- Bygge en fælles opdeling i gården, der kan erstatte den nuværende, og som begge parter kan stå bedre inde for.
- Ansætte (velfungerende) stofbrugere på lokale cafeer
- Involvere stofbrugere i driften af Dugnad
- Brugerinddragelse – ansvarliggøre brugerne, adfærdsregulering.
- Mobil cafe - som kører ud med mad og måske sundhedsydelse. Det vil skabe aflastning af Dugnad og området
- Afholde fælles temadage for lokalområdet, som er med til at sikre større sammenhold – også mellem beboere og stofbrugere
- Nedsætte en baggrundsgruppe med lokale, så det sikres at de lokale ressourcer bruges optimalt
- Nedsætte en sommer task-force af interessenterne, der er repræsenteret ved mødet, der løbende kan følge med og agere.
- Koordination af alle tilbud til stofbrugere i lokalområdet over sommeren ift afvikling af ferie osv. Sikre sig, at der ikke lige pludselig er lukket alle/de fleste steder samtidigt.
- Renhold – broken window-teorien: hvis man sørger for at holde et sted rent og rart at være, så skræmmer man ikke andre væk. Hvis man derimod lader stå til, har det en selvforstærkende effekt, idet man skræmmer dem væk, der kunne vende udviklingen.
- Afholde møder, løbende informere om situationen

I forlængelse af løsningsforslagene bad Jakob deltagerne om at byde ind ift. de forskellige løsningsforslag. Hvor kan man tage fat, hvordan kan vi bygge bro?

Task-force:

Der nedsættes en task-force bestående af Politiet, Dugnad og Rune (Narkoløsninger). Task-forcen skal følge op på de beslutninger og forslag, som er fremkommet på mødet.

Taksforce skal udelukkende bruges handlingsorienteret, til hvordan problemerne gennem sommeren håndteres (Interessenterne mødes også i andre fora, derfor skal der ikke være for meget overlap hertil.) Taskforce vil lave klare beskrivelser af hvad der sker, og hvad de forskellige interessenter kan byde ind med.

Renhold:

Gerner vil presse på ift kommunen, og forsøge om kultur- og fritidsforvaltningen kunne gå ind i mere renhold (dog ingen garantier). Eventuelt kunne der arbejdes sammen med den medarbejder, som Dugnad og Sundhedsrummet har til renhold. Konkret: Der skal holdes et møde omkring dette med deltagelse af Kbhs ejendomme og Dugnad

Sommer-Charter:

Beboerne mangler steder at henvise til stofbrugere til – hvor skal man mindst opholde sig, og hvor skal man helst opholde sig? Vil også gerne melde et klart hierki for god opførsel ud – a lå: det mindst gode er at tage stoffer på trappestenen. Dugnad synes det er en god idé at lave et sommer-charter, hvor stofbrugerne får klar besked om, hvor det er bedst, de opholder sig i sommeren, og hvilke tilbud der er åbne hvornår. Politiet vil høre hvad baglandet siger til idéen. Taskforce går videre med charteret.

Opsøgende medarbejdere:

Diskussion om hvorvidt kommunens bevilligede midler kan bruges anderledes end på opsøgende medarbejdere – og diskussion om hvorvidt man kan ændre på det eller ej. Der kan muligvis ændres, og Mål og ramme-kontoret efterspørger hvad der kommer ud af dette møde. Det pointeres, at det er vigtigt at konkretisere løsningsforslag, og se om det kan påvirke beslutningen om hvordan midlerne bruges. I den forbindelse aftalte Bo, Michael og Lone at mødes mandag.